

RIKSADVOKATEN

Statsadvokatene
Politimestrene

DERES REF.:

VÅR REF.:
2013/02100-002 RTO/ggr
320

DATO:
18.02.2014

SAKER OM TRYGDEBEDRAGERIER – BRUK AV STRAFFELOVEN § 166 OG §§ 270, 271 OG 271A I KONKURRENS – NYTT PÅTALEDIREKTIV

Arbeids- og velferdsdirektoratet (NAV) har tatt opp med riksadvokaten at det i saker om trygdebedrageri til en viss grad varierer fra politidistrikt til politidistrikt hvorvidt det tas ut tiltale for overtredelse av straffeloven § 166 (falsk forklaring) i konkurrens med bedrageribestemmelsene i straffeloven §§ 270 (simpelt bedageri), 271 (grovt bedageri) og 271a (grovt uaktsomt bedageri).

For å tilstrebe ensartet behandling av sakene over hele landet, instruerte NAV for et par år siden om at det fra kontrollenhetenes side gjennomgående ikke skulle inngis anmeldelse for falsk forklaring i konkurrens med bedrageri. (I spesielle saker, bl.a. ved bruk av uriktig identitet, forekommer det fortsatt at NAV anmelder overtredelse av § 166.)

Som kjent er det ikke avgjørende for påtalemyndighetens subsumsjon hvilke straffebestemmelser som er anført i en anmeldelse av et straffbart forhold, og politiets og statsadvokatenes holdning til konkurrensspørsmålet varierer noe mellom politidistriktene/regionene. Strafferettslig er det ikke tvil om at bestemmelsene *kan* anvendes i konkurrens, og spørsmålet har betydning for hvem som er kompetent påtalemyndighet. Overtredelse av straffeloven § 166 hører under statsadvokatens påtalekompetanse, mens politiet har kompetanse til selv å reise tiltale for bedrageri.

Riksadvokaten har på denne bakgrunn – og etter å ha drøftet saken med NAV i et møte 24. januar d.å. – kommet til at det bør følges en ensartet praksis i alle politidistrikter og statsadvokatregioner. Det er gode strafferettslige grunner for å få frem de straffverdige sider ved et trygdebedrageriforhold som rammes av bestemmelsen om falsk forklaring. Til dette kommer betydningen av den nevnte kompetansefordeling. I en situasjon der flere av statsadvokatene ønsker den kontroll som følger av at trygdebedragerisakene irettesføres også etter § 166, må løsningen bli at *bestemmelsen skal benyttes i konkurrens med §§ 270, 271 og 271a i alle saker* der vilkårene for det er til stede.

En ber om at dette påtaledirektivet gjøres kjent for alle påtalejurister som behandler trygdebedragerisaker, og problemstillingen kan med fordel berøres på påtalemøter.

Tor-Aksel Busch

Runar Torgersen
førstestatsadvokat

Gjenpart: Arbeids- og velferdsdirektoratet, Postboks 5, St. Olavs plass, 0130 Oslo